

Tall St. Moritzis. Jõulu ajal voolas palju turiste kokku Schveitsi St. Moritzisse, kus sportimiseks eeskujulikud looduslikud mäed ja kunstlikud jääväljad. Pildil väli võõrastemaja juures.

Tugev heitlus „Chicago Tribune“ karikale.

LÄTIS ON TSUKLI VÕITJA „LÄTI NOORUSE“ MEESKOND.

Balti riikide parimate korpallimeeskondadevaheliseks võistluseks „Chicago Tribune“ poolt välapandud karika peale mängisid läinud aastal Eestist Tallinna Kalev ja Lätist Riia „Läti Noorus“, kusjuures võitjaks tuli viimane meeskond. Tänavu on Läti omad võistlused sel alal juba lõpetanud ning seal on võitjaks tulnud läinud aasta meister. Lõpumäng oli ülikooli meeskonna vastu, kes on ka eksmeister.

Juba algusest oli selge, et heitlus läheb elu ja surma peale. „Noorus“ algas hiigla tempoga ja saavutas kergelt 7:0. Kuid ülikool ei jätnud oma. Tänu kena vastupanemise oskusele suutis ta vaatamata halvale koosseisule ja ebatäpsetele viksetele vastasele järele jõuda ja vahest ka vedamisele asuda. „Noorusel“ oli hea mees Lidman, kes on hea punkti saavutaja ja kelle arvele tuleb panna meeskonna võit. Üliõpilane Randzins

katsus teda aegsasti paraliseerida. Olukord muutus niivõrt kibedaks nende kahe vahel, et vilemees mõlemad mängust poolaja lõpuni kõrvaldas. Esimene poolaeg lõppes 22:20 üliõpilaste kasuks. Teisel poolajal tulid mõlemad kõrvaldatud mehed mängu tagasi. Siin andis end tunda „Noorusel“ ülekaal nii visketes kui ka kombinatsioonis. Üliõpilased aga tegid kõik, et hoiduda kaotusest. Lahingut löödi iga punkti pärast. Minut enne lõppu oli seis 42:42. Lidman viskas uuesti ühe korvi, kusjuures teda tublisti käes hoiti. Kohtunik andis 2 trahvivisket, kust veel 2 punkti saavutati. Nii tuli lõpuseis 46:42 „Noorusel“ kasuks. Viimasel tuleb nüüd mängida Eesti võitjaga.

EGIPTUS 1936. a. MÄNGUDEST HUVITATUD.

Egiptuse olümpia komitee ringkondadest on kuulda, et ka

nemad soovivad enda korraldada saada 1936. a. olümpia-mänge. Võistluspaigaks oleks Aleksandria. Sakslaste arvates võiks Berliinile ainsateks tõsisteks võistlejateks olla ainult Barcelona ja Room.

Läti esivõistlused maadluses.

Lätis peeti juba maadluse esivõistlusi, mis aga ei annud neid tulemusi, mis oodati. Nii kaotas raskekaalumees Sveinieks punktidega Beitaile. Esimene polnud küllaldaselt terve. Petersonil poolraskekaalus ei olnud ühtegi nimetamisväärset konkurenti. Kõige elavamad võistlused olid keskaalus, kus kohtasid Ronis, Kavals ja teised. Paarid lõpetasid siiski paari minutiga ning ällatuseks oli 2 min. võit punktidega Roniselt Kavalsi üle. Sulgkaalus oli hea mees Anton, kes võitis klfrelt Siverti, kuid sai ootamatult kaotuse Kaminskilt ning jäi sellega auhinnata.

Tagajärjed olid:

Kärbeskaal — 1) Melkerts (2. RAK);

2) Udriis (ASK); 3) Varbutis (2. RAK).

Sulgkaal — 1) Kaminski (2. RAK); 2) Kundzins (ASK); 3) Varpins (2. RAK).

Kergekaal — 1) Everts (Vytils, Leedu spordi klubi); 2) Upenieks (Dvinskist); 3) Cirulis (ASK).

Kergekeskaal — 1) Atars (1. RAK); 2) Skrisko (ASK); 3) Gailis (ASK).

Keskkaal — 1) Ronis (PASK); 2) Kavals (PDSK); 3) Kiss (1. RAK).

Poolraskekaal — 1) Petersons (ASK); 2) Arnis (ASK); 3) Martinsons (2. RAK).

Raskekaal — 1) Beitaks (2. RAK); 2) Sveinieks (2. RAK); 3) Morduchovitchs (1. RAK).

Tõstmise võistlustel võitsid:

Kergekaal — Augustus 225 kg.

Kergekeskaal — Aschenbergs 265 kg.

Keskkaal — Osolins 307,75 kg.

Poolraskekaal — Bileskains 307,5 kg.

Raskekaal — Schumans 285 kg.

Jääpall Lätis.

Esimesed jääpalli võistlused Riias andsid järgmised tagajärjed: RFK võitis ASK 6:2 (2:0) ja US — Vanderersi (5:3 (1:1)). Jäälõud olid halvad.

Läti liit läheb tänavu Kanada hokkeymängule üle, ja saadab Poolasse, kus tulevad Euroopa meistrivõistlused pidamisele, Läti koonduse, mitte mängima, vaid pealt vaatamisega õpima.

Jutt Kalevipojast ei ole kohane väikesele eesti rahvale

või

kuhu jäi „pühaliku töötuse“ andja?

Kas Eestis kerkis võrratu omapärasustega jõustikukangelane?

Kes veidigi on püüdnud süveneda sportlase hingeallu, see leiab sealt vägagi palju „uudismaad“, mida harilikul lihtsurelikul lihtsalt ei ole. Et aga tabada neid sportlaste hingeallu erivorme, seks peab olema „peenike psühholoog“. Mu mõte ei ole käesolevas tuua esile mõned väidet mõne sportlastüübi erikalduvusist, ta omapärasest iseloomust, täis negatiivsuste variante ja positiivsuste kombinatsioon, mis siiski üldmuljes võivad anda teatud üksikult käsitletud tüübi kohta kooskõlatu omapärase figuuri, täiskehastunud dissonantside kompleksi ja mistõttu iga vähiki inimeste tundmises võib öelda ja näpuga näidata: „Näe, sportlastüüp, vaata, kuidas ta jalad välja näevad, oi, kuidas ta käib.“ Teine jälle märkab öelda naabrile vaadates planguvahest pinevat jalgpallivõistlust: „Mis nad seda nahatükki taavad, on's seda enne keegi kuulnud, et sportlased ka tublideks töömeesteks saavad, ühed igavesed vedelorsid ja priisöödikud!“

Meie, kes me end loeme kehakultuuri mõtte tugevamaiks pooldajajaks ja selle eestvõitlejaks, kuuleme pahatihti seesuguseid väljendusi isegi pallivõistluste publiku hulgas või mõnel muul spordiala gala-etendusel.

KAS ON AGA PÕHJENDATUD MÕNE OSA KAASKODANIKE HALB PILK SPORDILE JA SPORTLASILE?

Seda ei oleks kindlasti mitte, kui osa sportlasi seks ise ei annaks põhjust. Oigu sportimiskeeluga õpilaskonnas asi tahes kuidas, tulgu see koolitegelaste või lastevanemate poolt ja võtku oma ulatuse kas või ainult väljaspoole kooli piirist — kõik see ei anna veel põhjusi suhtuda sportlaskonda halvasti ka kõige põhimõtetikumaid spordivastaseid. Sportlaste pealiskaudsed patustamised, olgugi väikesed ja väheste poolt tähelepanud, just ongi need, mis võivad olla aluseks igasugusile mõnitusele sportlaskonna hea nime üle.

Ei ole ühelegi spordipooldajale võõras, eriti meie sportlaste seas levinud komme: kui mõni

„UUS TÄHT“

tõuseb teatud erispordialal, siis kahtlemata, iseäranis aga kui „uus tõusev suurus“ kuulub noorte hulka aastatelt (vanaduse poolest), nimeatakse „nooreks üleöö sporditavasse tõusnud täheks“ või umbes nii, no, armsad spordisõbrad, ärge arvake, et sest mehest siis kauaks midagi kuulda saate. Kõige rohkem aastat kaks-kolm ja ei ole „tähte“ enam kusagil. Ei taha öelda, et see „loodusseadus“ just kõigi noorelt häid tagajärgi saavutanud sportlaste kohta rakendatav, aga sel on mõju siiski tugeva protsendi (arvu) noorte spordiväljal eemaldumiseks juba esimeste ebaõnnestumiste järele, esimeste liitasaamiskaotuste psühholoogilise mõju (pahemõju) järel. Peale esimest fiaskot tuleb esle see moment, kus järsku tumeneb „seni säranud hele päike“, sportlaste arpaiste teiste silmis langeb ja selle mõju toob vastureaktsioonina negatiivse sümptoomi, võistlus sportlase hinges — ta loobub treeninguist ja pika peale ka võistlustest! Kas on tõesti ainuke tee kohe loobuda? Parema juba julgelt edasi, unustada kibedad kaotusvalud ja rühkida edasi põhimõttel:

„PER ASPERA, AD ASTRA!“

Agas kõige selle kurja juur peitub peamiselt sportlase arenemata, kindlusteta hingeallu. On ju sageli kuulnud „värskete meeste“ ninatõstmisest, enesetunde suurest hüppet kõrgetele kaastelastest, hialduseni viidud enese ülehinna, lisaks juure väikesed hooplemised, kelkumised,

USK ENDI VÕIMEISSE PAISUB HARIPUNKTINI,

eriti noorsportlaste juures, „kes ka juba saavutanud veidi tagajärgi“.

Agas „need kurjajured“ imbuvad sedavõrd sügavale, ja pikapeale teevad oma töö ses võnkuma löönud sportlashinges! Kõige kardetavam on ENDA SUURTE LUBADUSTE ANDMINE LÄHEMATELE KAASLASTELE,

praalida seega, et saavutatakse õige pea mõne Nürmi stiil, ideaalkujuks võetud jne. — Liiga suur janu suursportlaseks saada ongi too kõige suurim halb, mida endale ei tohiks lubada ükski kasvuaes sportlane. Suursportlase hullustus aga aitab noort (poissi) unustada seda, et see sugugi lihtne ei ole — nõuab pidevat tahtejõu rakendust ja püsivat, vaevarikast ettevalmistust ja tugevat psüühikat koos enesedistsipliiniga.

Hullem on aga lugu, „kui koguni antakse mingi „pühalik töötus“ oma kaasharjutajatele või tuttavale, et sest või sest mehest võrsub

TULEVANE SUURSPORTLANE.

Avaldame siinkohal 1926. aasta oktoobris Eesti spordi keskliidule saadetud kirja sisu, missugune kandis Jõhvi postiagentuuri templit — seega pärit mõnelt provintsi „suurhullustuse maaniat“ põdejalt sportlaselt (ilmus avaldatuna Eesti Spordilehes nr. 42, 1926. a.). Kirja sisu:

Pühalik töötus Eesti spordi keskliidule.

„Täiskarsklane, 20 a. vana, poissmees, kalduvusega tugeva kehaehituse poole. Pikkus veidi alla 6 jala, raskus 44 puuda. Ei ole tuntuks üheski Eestis tegutsenud spordiseltsis.“

Allpool tähendatud tingimustes olen endale sihiks seadnud 1930. aasta esimesel pooltel silmapiirile kerkida võrratu omapärasusega jõustikukangelasena (minu sõnenduse R. P.).

2. Oma eesmärgi seadnud üles Sandovi, Milleri ja Lurichi, kui ka viimasel ajal täieskerkinud koordineerisioongümnaastika põhimõtetel.

3. Ei tunnista mingisuguseid tõkkeit oma teel, peale tähendatute.

4. Kõige karmimalt keeldun endale midagi lubamast, mis võiks lahku minna kehajõudu suurendavatest elukommetest.

5. Enne 1930. aasta 1. septembrit esinen asjaarmastajana.

6. Peale 1930. aasta 1. septembrit arvatavasti elukutselisena.

7. Tahan enda kehal demonstree-rida kehalise ja vaimlise jõu ning enesevalitsemise koostööstuse maksimumi.

8. Maailmat (! R. P.) mitte unustada lasta, et jutt Kalevipojast on väikesele Eesti rahvale kohane.

9. Kõiki minu kavatsusi võib muuta ainult kõigevägevam.

10. Saagu mu silmade ees ikka ja alati seisma kodumaa vendade eeskujud, kes aastaid tagasi, nüüd ja lähema nelja aasta jooksul tublimat sitkust üles on näidanud ja näitama saavad, sest tahan olla üks nendest.

11. Palun Eesti spordi keskliitu seda töötust 1930. aasta 1. septembrini alal hoida. Palun ka vabandust, et olen otsustanud elukutseliselt hakata, ning tänan ESK liitu juba ette selle töötuse alalhoidu eest.

12. Kui 1930. a. veel elan, ilmun tingimata käesoleva töötuse järele ESK liitu.

13. Seletan siis ka avameelselt oma eduvastasel korral aga vastavad põhjused.

14. Minu isiku tõenduseks olgu kord ühtiv käekiri samal paberil leitud ja pahema käe esimese sõrmel jälj. (Sõrmel jälj.)

13. oktoobril 1926. a.

Nii kõlab saatja „pühalik töötus“! Kuna selle meisterdaja on ka peenike „snitimees“, siis allkirja asemel paberil ilutseb perekonna vapp — mehe enda tunnus — sõrmel jälj! Missuguse järelduse peame tegema nüüd, 4 aasta järel, jättes kõrvale arvutuse seesuguse „pühaliku töötusega“ enda sidumist kestvamaks ajaks ja püüdes hoiduda niisuguse teguviisi harutlust selle õigustatuse seisukohalt? Lubatagu ainult paar avalikku küsimust „pühaliku töötuse“ andjale:

1. Kas mäletab töötuse andja praegu veel oma töötuse sisu, või on selle sisu eespool avaldamine talle ainult meeldetuletuseks, et kord kergemeelselt seesugune antud — ja veel Eesti Spordi Keskliidule?

2. Missugused on need „võrratud omapärasused“ jõustikukangelasena — kus kohas „kerkis“ esile meie töötuseandja 1930. a. esimesel pooltel? Missugusel spordialal tegutseb, esineb?

3. Töötuseandja seletagu oma poolt antud tingimuse punkt 3 seost punkt 9-ga. Ei tahaks uskuda, et töötuseandjat tabanud p. 9-as mõeldud saatus!

4. Kas töötuseandja esineb praegu (või esines varemalt) võistlussportlasena elukutseliste või asjaarmastajate seas.

5. Missugune on see „kehalise ja vaimlise jõu ning enesevalitsemise koostööstuse maksimum“!?

6. Kudas töötuseandja mõtleb täita oma töötuse punkt 12-dat, s. o. ilmuda Eesti Spordi Keskliidule? Samu huvitav oleks saada teada p. 13-es tähendatud „oma edusaladusi“, vastasel korral aga vastavaid põhjusi seletada lubades!?

Olen jälginud viimase nelja aasta kestel eesti spordisündmusi järjekindlalt, kuid minu teada ei ole seni kerkinud silmapiirile ei Virus ega Saares, ei Järvas ega Harjus — sõnaga kogu Eestis ühtegi tõeiti „võrratu omapärasusega“ jõustikukangelasena“ tituleeritud suursportlast asjaarmastajate või elukutseliste peres!

Kindlasti võib öelda (kuigi kurbusse tundega), et

EESTIS VIIMASE NELJA AASTA JOOKSUL EI OLE KERKINUD AVALIKKUSE ETTE ÜHTEGI KESKPÄRASTE VÕIMETEGA SPORTLAST, KES OLEKS VÄÄRINUD „SUURSPORTLASE“ NIME VÄHEMALT MEIE VÄIKESSE EESTI RIIGIS JA EESTI RAHVAS SEAS.

Muidugi on noorte seast võrsunud rida võistlussportlasi teatud üksikute erispordialadel, kuid seesugust „võrratu omapärasusega“ jõustikukangelast, kes pidi 1930. aastal enne 1. sept. esinema asjaarmastajana ja maailmat (!) mitte ei lase unustada, et jutt Kalevipojast on väikesele Eesti rahvale kohane“ (küll aga mitte „pühaliku töötuse“ andjale), — mina ei tunne ja kindlasti ka mitte Eesti Spordi Keskliidu juhtivad tegelased!

Ei ole huvitusega teada, millal ja kas „pühaliku töötuse“ andja mõtleb astuda Eesti Spordi Keskliidu täiskogu kui maapealse kohtu ette, et kanda vastust oma kergelt antud „pühaliku töötuse“ mittepidamise eest. Või mõtleb töötuseandja jääda meelsamini „teadmata kadunuks“!

Võib olla „pühaliku töötuse“ andja isiklik ilumaine selgitab selle huvitava töötuse telgitaguseid saladusi, missuguste peatset lahendamist ootab ja nõuavad kogu eesti spordihuvilised.

Eesti Spordi Keskliidul oleks rõõm tervitada uut eesti Kalevipoega, kuid pühaliku töötuse andja vaevalt võib seks küll saada.

MINU RETSEPT PÜHALIKU TÖÖTUSE MEISTRILE ON LIHTNE, KUID PRAKTILISE TAHTSUSEGA:

Kui töötuse andja selle meisterdamisel jättis tegemata „väikese niisutuse“ seesuguse vaevarikka ülesande teostamisele asudes, siis ohverdagu ta nüüd Bachhusele ja kustutagu oma äpardunud „troonisõidu“ kurbi mälestisi poti õlle man ja et aeg igaüks ei läheks, lasku laulugi — ei saand must suursportlast, jäi tulemata kange Kalev ja pole kohane väikesele eesti rahvale jutt Kalevipojast, „pühaliku töötuse“ andjalt ja murdjalt! Või ilmub ta siiski homme? Ootame! Raol Pärnpuu.

Eesti kergejõustik 1930. a.

Pikemad maad väikseltselt paranenud.

3000 mt.

Beldsinski — 8:52,2
Prost — 8:57,8
Kask — 9:13,2
Koidu — 9:14,4
Tauder — 9:15,0
Tasso — 9:17,4
Peterman — 9:19,4
Jakobson — 9:23,2
Kolk — 9:24,6
Laurson — 9:30,2.

Kümne keskmine aeg 9:14,74 eelmise aasta 9:21,27 vastu. Varemalt olid keskmised: 1928. a. — 9:37,34; 1927. a. — 9:48,76; 1926. a. — 9:37,67; 1925. — 9:41,77; 1924. a. — 10:05,65; 1923. a. — 9:46,44.

Edu on 3000 mt. rohkem märgatav, kui 1500 mt. jooksus. Siin tuli ka uus rekord, mis meid veidi lähemale viib rahvusvahelisele tasapinnale. Seda ala on tublisti kaitsevagi harrastanud ja sellele võlgnemegi osa tasust kiirest edenemisest. See aasta andis juba 2 meet alla 9 min.

5000 mt.

Prost — 15:34,6
Beldsinski — 15:38,2
Peterman — 15:55,0
Laas — 16:18,6
Kaalep — 16:19,0
Klemmer — 16:30,0
Laurson — 16:57,0
Mallens — 17:03,0
Koidu — 17:03,8
Anon — 17:16,6
Kirbits — 17:16,8.

Kümne keskmine 16:18,58 eelmise aasta 16:22,7 vastu. Varemalt aas-

matel oli sama keskmine: 1928. a. — 16:24,4; 1927. a. — 16:38,46; 1926. a. — 16:46,3; 1925. a. — 16:49,88; 1924. a. — 17:12,0; 1923. a. — 17:10,0.

Esmakordselt on sel alal 3 meest jooksanud alla 16 min., kuigi esikoha Beldsinski ära andma pidi. Tema läinud aasta tagajärg oli 15:07,4, mille ni ta vaevalt suudab jõuda ja mis ka teistele pole kerge kätte saada. Keskmised mehed on jäänud pisima eelmise aasta juure, kuna nimekirja viimase kolmandiku eelmise aasta omast halvemad. Siis ei olnud nimekirjas mehi üle 17 min., nüüd on neid koguni 4 meest. Nii peab konstateerima ühel poolt edu, teiselt väljakäiku.

Väljamaal jooksid seda maad aga järgmiselt:

Nürmi, Soome — 14:40,7
Virtanen, Soome — 14:41,6
Loukola, Soome — 14:48,1
Magnusson, Rootsi — 14:49,6
Lehtinen, Soome — 14:49,8
Iso-Hollo, Soome — 14:53,2
Kusocinski, Poola — 14:55,6
Petterson, Rootsi — 14:57,4
Kössi, Soome — 14:58,2
Thomlin, Inglise — 14:58,5
Kinnunen, Soome — 14:58,8
Salminen, Soome — 15:00,0

Nii näeme, et 15 min. ja alla on jooksanud 12 meest, kellest 8 koguni soomlased. Seega tuleb soomlasi ilmtingimata paremateks 5000 mt. jooksajateks pidada. Neil ei ole selles maad üldse vastast, vähemalt lähemate aas-

Kaebused jäetagu koju!

Robert Oksa Eesti-Soome maadlus-maavõistlusest.

„Peab sööma madudest suppi.“

Meilgi hästi tuntud Soome parim maadleja ja maadlusettevalmistaja Robert Oksa, kes 1924. a. Eesti meeskonda ette valmistas Pariisi olümpia mängudele, on „Suomen Urheilulehes“ avaldanud pikema kirjutuse Eesti-Soome maavõistlusest maadluses. Iseloomustavalt nii võistluse käigule, kui ka autorile, on artikli pealkirjaks: „Maavõistlusele minnes peab sööma madudest suppi.“*). Sellega on R. Oksa tahtnud soome moodi öelda, et maavõistlustele tuleb minna kindla tahtega võita vastaseid.

Eesti meeskond oli nõrgem kui oodati. Võis kergesti uskuda meeskonna juhti J. Kaubati, kui ta ütles, et nende maadluspordis on praegu murrang käimas. Nägime vanu pusklemisstiili mehi ja nüüdseja maadlusviisi käsitavaid nooremat põlv. Viimaste esinemine oli aga veel puudulik ja nõrk, sest selle suuna maadlejad on oma nooruse tõttu alles arengu algul. Aasta pärast Tallinnas võime kindlasti olla tunnistajaks palju tasavägisemale võistlusele, kuigi sama meeskond ka siis oleks meie E-meeskonna vastu.

Pariisi olümpiamängude ajal oli Eestil mõningaid kannis osavaid maadlejaid, nagu Püttsep, Väli, Praks, Kusnets ja teised. Nad sattusid, Püttsep väljaarvatud, aga otse liig noorelt rahvusvahelistele mattidele võistlema tolleagsete taktika- ja pusklemismaadlejatega ning said sealt verre sama stiili. Ja nad töid Eesti maadluse selle pusklemisstiili-taktika. Noored vahekohtunikud alistusid ka oma otsustes pooldama neid küürus seljaga enda vastaseid eemaletõukavaid maadlejaid ja nii nad ühiselt — maadlejad ja kohtunikud — hävitasid juba olemasoleva korraliku maadlusseemne Eestis. Seda suurema heameelega peame

*) Soome rahvas peab mürk-madudest keedetud suppi kõige „mürgisemaks“ — see pidada andma mehele „sisu“ (tegevustahet).

nüüd konstateerima, et uus põlv näitab elumärke tõelise maadluse suuna s,

nagu seda Toots, Palm, osalt ka Silk, Ani ja Mislér näitasid. Kaks viimast näitasid siiski kõrvalekaldumist sellelega, et liialdasid oma väikseid venitamisi („õnnetusi“) kohe kui neil oli karta seljakaotust.

Maavõistlusele minnes peab sööma madudest suppi ja jätma kaebtused koju.

Grünbaum on ikkagi liig aeglane ja nõrk selleks, et oma oskust näidata. Kuid ta katsub siiski trüütseda seda teha. Põntson on pärast möödunud kevadet saanud enda külge pusklemismaadluse seisandi ja samum nüüd matil selg küürus ja pea ees rinna vastu. Kui ta seda jätkab, siis on ta arengutee katkestatud. Mäll, Vink, Viikberg ja Luiga hoiavad end jõuga jalul, ilma et nad, võib olla, oskaks ühtegi maadlusvõtet korralikult teha. Kullisaar ja Kusnets on endised. Esimene neist unistab ikkagi veel „et peaks öieti maadlama matil“ ja vahest võib ta isegi hiilgada mõnes oma võistlustest. Kusnets selle vastu on juba ammu otsustanud kõigis oma võistlustes esineda ainult sallitud (lubatud) aja, s. o. 20 min. Elavus-aktiivsus on talle täiesti tundmata mõiste.

Eesti kohtunikudest

oli Villemson parim. Imestan siiski, et ta ei tunnustanud Huuppose seljavõitu Tootsi üle*). Huuppose võte oli õige. Kui käeväänamine oli vale, siis ometigi H. ei teinud seda sellele küljele. Üldine viga Eesti koh-

*) Huuppose võte oli õige, kuid Toots sattus ühe õlaga matilt välja. (Toim.)

tunikudel oli, et nad ei valvanud sellele, et allamääratud oleks olnud käpukil ja all seni kui vastane oli teda puudutanud. Teise puudusena panin tähele, et kuigi nad nägid, kuidas allolija katsus täiesti meelega põgeneda mati äärelle, siiski ei katkestanud nad võistlust õigel ajal ja määranud matilt väljarabelejat tagasi ja uuesti alla, vaid ootasid seni kui allolija oli end kuidagi matilt välja nihutanud ja alles siis vilistasid. Eesti maadlejad on harjunud seda kohtunikude nõrkust kasutama. Seda ma ei ütle selleks, nagu ei oleks suur osa meiegi maadlejaist selliseid, kes ei oska altvõtete, vastuvõtete ja kiiruse abil alt peale pääseda, vaid kasutavad püsti pääsemiseks ainult mati äärt. Meil on aga kohtunikud juba harjunud karistama matilt põgenejaid, selleks katkestades võistluse ja määrates allaolnud tagasi mati keskele mõtlema uusi abinõusid alt pealepääsemiseks.

Soome meeskond otse hiilgas oma võidutahega.

Kõik tegid, mis neilt oodati ja mõned vähe rohkemgi. Meie esimest korda maavõistlusest osavõtjad olid vist kõik alguses „minaotsast enam-vähem valged.“ Oli ju võistlus neile esimene. Sündmuse pidulikus oma algiseremooniatega käib algaja närvide peale. — Rootsis, kus algiseremooniad on kindlasti olnud kaks korda pidulikumad, on meie esimest korda maavõistlusest osavõtjad seal nähtavasti niivõrt „verest ära löönud“, et nad muutusid täiesti abituks.

Igaüks tundis eneses vastutustunnet, mis langes nende õlgadele, kellele kohuseks kaitsta meie maadlusseremooniad võõra maa vastu. Auga siiski pidasid meie noorte maadlejate närvid vastu selles tuleproovis, sellega tõendades, et terast oli lihas-tes ja külma mõistust küllalt.

Ei tea, keda siin eriti nimetada.

Jaskari ja Syrjälä ei viibinud kaua oma vastastega; pealtvaatajaid valutas täielikult oma elava maadlusega uustulnuk Syrjälä.

Mäkinen ja Savolainen said Põntsonist endale väga tasavägise vastase; mõlemata töövõidud temast olid väga napid. Teine Eesti mees — Volt — kaotas väga kergelt meie mõlemale esindajale; aga Volt oligi ju ainult varamees.

Huupponen ja Mäki olid täiesti ülejuulisel Eesti uustulnukite Tootsile ja Mislérile. Halonen hiilgas Grünbaumiga maadeldes oma üllatavalt kiire kaelavõttega. Võisteldes Kullisaarega näitas H. kuidas kiirelt all maadeldakse. Võib olla, et H. vahest läks liialegi.

Lindqvist võistles väga tasavägiselt Kullisaarega, olles siiski väga aeglane püstimaadluses. Rõõm oli näha maadluses Grünbaumiga, kuidas L. kordki julges seistes teha torreda pool-lindeni. Luukko tegi imet, võites väga kindlasti Kusnetsit tööga — esiteks paari viskega seisakust, siis veel ülejuulisemalt (ülekaaluvamalt) parteris ja võistluse lõpul pikaldasemalt. Väga hea Luukko! Helin maadles, nagu ikka, elava tempoga. Ta lõi Mälli, nii et plaksus („mällahtas“) omapärase madala pool-lindeni ja maadles õige hästi Kusnetsiga, kes tugevamana ja kogenumana oleks pidanud saama kerge-malt jagu Helingist.

Sihvola sai teha täisajad elukutseliste viisil maadlevate Vingi ja Palmiga. Lövberg selle vastu narris Palmi kaelaheitele ja tegutses aktiivselt Vingi, saades maitses kaotuse. (? Toimetus). L. seisku sirgemalt ja tungigu rohkem võõvõtteisse.

Vecksten sai nabi töövõidu Viikbergilt, kuid seljatas käeväänodega tugeva ja libeda Luiga.

Saitise närvid petsid teda esimeses võistluses, kuid kokkusaamises Viikbergiga maadles ta juba elavamalt.

Au ja tänu B-meeskonna iga mehele. Täitsite oma kohused hästi. Teie näitasite, mida oskus, jõud ja kiire mõtlemisvõime võivad korda saata. Teie saite tunda uut õnne.

Olgu käesolev võistlus, nii teile kui ka teistele meie maa noortele maadlejatele kannustajaks ikka järjekindlamalt harjutama, et meie maadlus-tasapind üldiselt tõuseks ja laieneks.

tate jooksul ja 1932. a. olümpia-mängudel.

10.000 mt.

Beldsinski — 33:03,4
Peterman — 33:32,4
Laas — 34:12,0
Kaalep — 34:21,6
Koidu — 34:44,6
Tuuder — 35:01,4
Tasso — 35:04,0
Sams — 35:17,2
Anon — 35:34,4
Jakobson — 35:39,6.

Kümne parema keskmine aeg on 34:33,06 eelmise aasta 34:59,25 vastu. Varematal aastatel oli keskmine: 1928. a. — 36:15,57; 1927. a. 36:32,08; 1926. a. — 36:05,45; 1925. a. — 36:54,29; 1924. a. — 36:13,0; 1923. a. — 35:49,3.

Esikoha aeg on mõne sekundi võrra tagasi läinud, kui selle juures on meie 2 meest alla 34 min. jooksnud. 34 min. meeste arv on endiselt jäänud kolmele, kuna ülejäänud 5 on rebinud kõik alla 36 min., mis juba edu tähendab, kuna seda varemalt pole olnud. Keskmine on juba tublisti alla 35

min., kuna ta läinud aastal oli selle piiril, varemalt aga kaugelt üle selle. Kaasa aitasid tublisti ka kaitsevää võistlused.

Mis puutub rahvusvahelistesse aegadesse, siis olid need:

Nurmi, Soome — 31:04,6
Iso-Hollo, Soome — 31:05,3
Loukola, Soome — 31:17,2
Virtanen, Soome — 31:20,1
Kusocinski, Poola — 31:39,1
Selen, Rootsi — 31:45,6
Lindgren, Rootsi — 31:46,0
Holthuis, Saksa — 31:47,4
Stenfeldt, Rootsi — 31:47,6
Badendych, Norra — 31:52,4
Kraft, Saksa — 31:54,4
Petri, Saksa — 31:55,1
Toivonen, Soome — 31:55,7.

10.000 mt. jooksus ei valitse soomlased seevõrt, kui eelmisel alal. Ometi on nad tugevad ja päriivad esimest neli kohta, järgmisi aga teistele loovutades. Ometi on Rootsi ja Saksa veel head maad. Alla 32 min. on jooksnud 13 meest.

Eesti osavõtt Los Angelesis.

Eesti olümpia komitee on põhimõtteliku otsuseks teinud osa võtta 1932. a. Los Angelesi olümpia mängudest. Sellekohane teade on Ameerikale ära saadetud.

Esialgu on lahtine küsimus, palju võistlejaid üle ookeani saadetakse. See oleneb sellest, kuidas meie võistlejad suudavad läheneda rahvusvahelisele tasemele. Kõne alla võiks tulla paar-kolm maadlejat ja kergejõustiklastest kuulitõukaja Viiding, kui ta saavutused 1932. a. suveks tõusevad 15,5 meetrile, kuna alla selle tugevatega kuidagi ei ole võimalik auhinnale ega esimese kuue hulka pääseda.

— Soomes käivad jääpalli-võistlused. Tagajärjed olid pühade aegu: Kiffen—HJK 6:4; JFK—HPS 3:1; Vips—Reipas 10:0; Sudet—LHM 9:0; Vips—Sudet 4:2; VPS—Vasa JFK 6:4

Vastased kartsid üksteist.

New Yorgis peeti kärbeskaalu ilmameistri tiitlile võistlust Frankie Genaro ja Midget Wolgasti vahel. Vastased tegid üksteisele vähe häda. Võistlus oli isegi nii ettevaatlikult õrn, et publik vilistama ja lärmitsema hakkas. Ringikohtunik peale 15 ringist võistlust kuulutas selle otsustamatuks, millega Genaro edasi ilmameistri tiitlikandjaks jäi. Samal õhtul prantslane Kid Francis võitis ülekaalukalt punktidega ameeriklast Slavini.

— Ballangrud ja Stenbeck võistlesid Kongsbergis. Tagajärjed olid: 500 mt. Ballangrud 45,5; Nygren — 45,7; 5000 mt.: Stenbeck — 9:09,2; Ballangrud — 9:13,4; Carlsen — 9:17,0.

1930. a. jalgpalli maavõistlused.

Võiduta jäid Soome, Hollandi, Luksemburg, Wales.
Kaotusteta on Inglise, Poola, Leedu ja Portugal.

28 rahvast on läinud aastal pidanud 74 maavõistlust jalgpallis. Rootsi on rekordi löönud 9 võistlusega, neist 3 Balti riikidega. Rootsiga võistlevad arvuliselt Tšehhoslovakkia ja Ungari. Poola bilans halveneb, kuna ta asjaarmastajad naabrimaade profide vastu väljas peavad olema. Võrreldes eelmise aastaga on tagasi läinud oma võimetus Rootsi, Austria, Saksa, Holland, Schveits ja Hispaania, kuna on Norra, Portugali ja Lõuna-Slaavia seis paranenud. Võiduta jäid Soome, Hollandi (!), Luksemburg ja Wales, kuna Inglise, Poola, Leedu ja Portugal ühtegi kaotust ei saanud. Põhjamaadest on parimad Taani ja Norra, Kagu-Euroopa profidest oli seis Arstrial kõige viletsam. Kirde-Euroopa maadest on Soome viimasel kohal, kuna endised kuulsused Hollandi ja Schveitsi näol kõige nõrgemad on. 74 maavõistlusega on löödud 318 väravat.

Üksikute riikide vahel peetud mängud pakuvad järgmist kokkuvõtet.

(Punktide arvestamisel on loetud: võit — 2 plussipunkti, viik — 1 pluss- ja minuspunkti ja kaotus — 2 minuspunkti).

Belgia:

— Prantsuse 1:1
— Holland 3:1
— Holland 4:1
— Holland 2:2
— Luksemburg 1:0
— Luksemburg 7:4
— Iiri 1:3
— Rootsi 2:2
— Tšehhoslovakkia 2:3

9 mängu 23:17 vär. 11:7 p.

Bulgaaria:

— Lõuna-Slaavia 2:2
— Lõuna-Slaavia 1:6
— Rumeenia 5:3

3 mängu 8:11 vär. 3:3 p.

Taani:

— Saksa 6:3
— Soome 6:1
— Norra 0:1
— Rootsi 3:1

4 mängu 15:6 vär. 6:2 p.

Saksa:

— Taani 3:6
— Inglise 3:3
— Itaalia 0:2
— Ungari — 5:3
— Norra 1:1
— Schveits 5:0

6 mängu 17:15 vär. 6:6 p.

Inglise:

— Saksa 3:3
— Iiri 5:1
— Austria 0:0
— Shoti 5:2
— Wales 2:1

5 mängu 15:7 vär. 8:2 p.

Eesti:

— Soome 4:0
— Läti 1:1
— Läti 2:3
— Leedu 1:2
— Leedu 0:4
— Rootsi 1:5

6 mängu 9:15 vär. 3:9 p.

Soome:

— Taani 1:6
— Eesti 0:4
— Norra 2:6
— Läti 0:3
— Rootsi 4:4

5 mängu 7:23 vär. 1:9 p.

Prantsuse:

— Luksemburg 0:0
— Belgia 1:1
— Portugal 0:2
— Shoti 0:2
— Schveits 3:3
— Tšehhoslov. 2:3

6 mängu 6:11 vär. 3:9 p.

Kreeka:

— Lõuna-Slaavia 2:1
— Rumeenia 1:8

2 mängu 3:9 vär. 2:2 p.

Hollandi:

— Belgia 2:2
— Belgia 1:3
— Belgia 1:4
— Itaalia 1:1
— Schveits 3:6
— Ungari 2:6

6 mängu 10:22 vär. 2:10 p.

Iiri:

— Belgia 2:1
— Inglise 1:5
— Shoti 1:3
— Shoti — 0:2
— Wales 7:0

5 mängu 12:11 vär. 4:6 p.

Itaalia:

— Saksa 2:0
— Hollandi 1:1
— Luksemburg 8:1
— Schveits 4:2
— Hispaania 2:3
— Ungari 5:0

6 mängu 22:7 vär. 9:3 p.

Lõuna-Slaavia:

— Bulgaaria 6:1
— Bulgaaria 2:2
— Kreeka 1:2
— Rumeenia 2:1

4 mängu 11:6 vär. 5:3 p.

Läti:

— Eesti 1:1
— Eesti 3:2
— Soome 3:0
— Leedu 3:3
— Rootsi 0:5

5 mängu 10:11 vär. 6:4 p.

Leedu:

— Eesti 2:1
— Eesti 4:0
— Läti 3:3

3 mängu 9:4 vär. 5:1 p.

Luksemburg:

— Belgia B 0:1
— Belgia B 4:7
— Prantsuse B 0:0
— Itaalia B 1:8

4 mängu 5:16 vär. 1:7 p.

Norra:

— Taani 1:0
— Saksa 1:1
— Soome 6:2
— Schveits 3:0
— Rootsi 3:6

5 mängu 11:12 vär. 7:3 p.

Austria:

— Inglise 0:0
— Poola 1:5
— Rootsi 4:1
— Tšehhoslov. 2:2
— Ungari 2:3
— Ungari 1:2

6 mängu 10:11 vär. 4:8 p.

Poola:

— Austria 3:1
— Rootsi B 3:0
— Tšehhoslov. 2:1
— Ungari 3:1

4 mängu 11:3 vär. 8:0 p.

Portugal:

— Prantsuse 2:0
— Hispaania 1:1
— Tšehhoslov. 1:0

3 mängu 4:1 vär. 5:1 p.

Rumeenia:

— Bulgaaria 3:5
— Kreeka 8:1
— Lõuna-Slaavia 1:2

3 mängu 12:8 vär. 2:4 p.

Shoti:

— Inglise 2:5
— Prantsuse 2:0
— Iiri 3:1
— Iiri 2:0
— Wales 1:1
— Wales 1:0

6 mängu 11:7 vär. 9:3 p.

Rootsi:

— Belgia 2:2
— Eesti 5:1
— Taani 1:3
— Soome 4:4
— Läti 5:0
— Norra 6:3
— Austria 1:4
— Poola 0:3
— Schveits 1:0

9 mängu 25:20 vär. 10:8 p.

Schveits:

— Saksa 0:5
— Prantsuse 3:3
— Holland 6:3
— Itaalia 2:4
— Norra 0:3
— Rootsi 0:1
— Ungari 2:2

7 mängu 13:21 vär. 4:10 p.

Hispaania:

— Itaalia 3:2
— Portugal 1:1
— Tšehhoslov. 1:0
— Tšehhoslov. 0:2

4 mängu 5:5 vär. 4:4 p.

Tšehhoslovakkia:

— Belgia 3:2
— Prantsuse 3:2
— Austria 2:2
— Portugal 0:1
— Hispaania 0:1
— Hispaania 2:0
— Poola 1:2
— Ungari 1:1
— Ungari 1:1

9 mängu 13:12 vär. 9:9 p.

Ungari:

— Saksa 3:5
— Hollandi 6:2
— Itaalia 0:5
— Poola 1:3
— Austria 2:1
— Austria 3:2
— Schveits 2:2
— Tšehhoslov. 1:1
— Tšehhoslov. 1:1

9 mängu 19:22 vär. 9:9 p.

Wales:

— Inglise 1:2
— Iiri 0:7
— Shoti 1:1
— Shoti 0:1

4 mängu 2:11 vär. 1:7 p.

2,25 miljonit krooni piletiraha.

Ameerikas on rugby spordis suuremaks sündmuseks maa- ja mereväevaheline võistlus, mille puhas sissetulek enamuses läheb heakstegevaks otstarbeks. Viimasel võistlusel New-Yorgis oli 70 tuhat pealtvaatajat ning kassa oli 2.250.000 krooni.

Hiilgavad ajad Aafrikas.

Hollandi naisujujad, kes paari nädala eest sõitsid Lõuna-Aafrika Uttenhageste võistlema, on häid tagajärgi näidanud. M. Braun ujus 300 mt. vabalt 3:58.4. Sellega saavutas ta endise ilmarekordi, mis püstitatud Gertrud Ederle poolt, mis aga juunis Helen Madisoni poolt Seattles purustati. Ametlikult kinnitatud rekord on 3:59. 100 yardi selili ujus prl. Grendel 1:14,8.

Ameerika ujub.

Ameerikas jätkuvad ujumisvõistlused ning tagajärjed on silmatorkavad. Nii New-Yorgi Athletic Clubi meeskond ujus rinnuli 4x200 yardi 10:16,6. Mitteametlik ilmarekord on Brooklyne Atl. Clubi käes ajaga 11:26,8. Leonard Spence tarvitab oma 200 yardi katmiseks 2:26,8. Samadel võistlustel ujus George Kojac 150 yardi selili 1:36,6, mis ta enda poolt püstitatud ilmarekordist ainult 96 sek. halvem.

Brooklyne üliõpilane Butler ujus Newhavis 100 yardi vabalt 52,6 sek. Ilmarekord Johnny Weissmüllerilt on 51,0 sek., Euroopa rekord aga Baranylt 54 sek.

67 tundi vees.

India kestvusujuja P. K. Ghosh on järjest vees püsinud 67 tundi.

„Spordilehe” järgmine number ilmub 9. jaanuaril.

Tehnilistel põhjustel on osa ladu lehte paigutatud küllaldase paranduseta, misparast juhtuvaid trükivigu vabandada palume.

„Spordilehe” toimetus.

Võidukamaid sportlasi 1930. aastal.

Ülal vasakult paremale: prantslane Ladoumègue, kes saavutas maailmarekordid 1000 ja 1500 meetri jooksus. — Ülemlehtn. v. Nagel, võidukam Ameerikas võistelnud Saksa ratsaohvitseridest. — Hertha Wunder, maailmarekordiomaniik 500 m. rinnuli ujumises. — Morzik, võitja Euroopa ringlennul. — Körnig, kahekordne võitja üliõpilasolümpiaadil Darmstadtis. All vasakult paremale: Järvinen, kes esimesena heitis oda üle 70 meetri. — Schmeling, maailmameister poksis. — Ellen Braumüller, maailmarekordi omanik odaheites. — Tilden, kahekordne võitja Wimbledon tennisturniiril. — Madison, 16-aastane ameeriklanna, kes omab terve rea maailmarekordide ujumises. — Stuck, Euroopa meister autode võidusõidus.

Häbistav võistlusreis.

Kui kelneriamet on verre kasvanud.

Ungarlane Kiraly Pahl, Jüri Lossmanni omaaegseid tugevamaid konkurente ja paremaid maratonimehi, teenib omale igapäevast leiba ühes Budapesti restoranis kelnerina.

Kui Kiraly Pahl 1923. aastal tagasi pööras Göteborgi olümpiaadilt, kus ta maratonijooksus platseerus teatavasti kolmandaks, pärivad ametivennad peale esimesi õnnitlusi Kiralylt:

„Noh, kuidas see võistlusmatk sinule meeldis?“

„Arge küsige! Tegin omale ainult häbi!“ vastab küsitav nukralt.

„Häbi? Kuidas? Au tegid sa enesele, olles üks vähesed ungarlasi, kes küünis auhinnani“, seletavad teised üllatunult.

„Seda küll. Aga häbistasin siiski ennast“, lausub Kiraly noruspäi.

„Seleta!“ käsevad teised.

„Elades võõrastemajas, söime suures saalis“, ohkab kelner. „Alati, kui keegi kõlistas taldrekule, unustasin, et viibin võistlusreisul. Ja teate — kolm korda katkestasin söömise, tormates teenistusvalmina kõlistajate laua juure!...“

Pärnu ringvaade.

Naissport väljasuremas.

TALISPORT HOOS.

Sügisest alates töötavad Pärnus kolm naisvõimleja gruppi; nii Tervisel Joh. Meimeri ja Vaprusel ning Saksa spordiringil Joh. Tamme juhatusel. Osavõtjaid igas grupis 20-ne ümber. Seega kaunis kogukas arv Pärnu kohta. Lugesdes eelolevaid ridu, võib tekkida eemalseisjail arvamine, et Pärnus naissport on hoos ja tasemelt kõrgel. Kuid kahjuks tuleb märkida hoopis vastupidist ja nimelt,

et Pärnus naissport on täiesti välja surnud!

Aastate eest eksis Pärnu keskkoollest mõni neiu spordiväljale. Viimasel ajal ei ole olnud sellast mainimisväärset „suursündmust“. Momendil rahuldutakse vaid seega, et käiakse talvekuudel korra nädalas võimlas, et

omada mingit „sportlanna“ au tiitlit. Ja see on kõik.

Kuigi võimlemisgrupid töötavad juba aastaid, ei ole siiski suudetud selle aja jooksul korraldada esineda avalikkuse ees, rääkimata naisvõimlemise demonstratsioonest või mõnest käsipalli naiskonna esinemisest. Nii kurb fakt kui see ka ei ole (igatahes piinlik vähemalt siinsele naisperele), et Pärnu 12-tuhandelise naishinge ja lugematu arvu spordiseltside juures

ei oma ühtki käsipalli-naiskonda ja isegi kohaliku tütarlastegümnaasiumi naiskonnad ei ole tänavu korraldada esinenud enne jõulusel semestril. Varemmail aastail pakkusid ometi needki hooaja jooksul paar korda vaheldust mõne võrkpalli heitlusega,

Head ja saavutusrikast

uut aastat

soovib

S. Karja 18 K-M. „Sport,, Tel. (2)23-00

kuigi taseme kohta oli raske anda rahuldavat hinnangut. Naiskorvpalli ei tunda üldse Pärnus ja ei ole ka mängitud, välja arvatud mingi korvpalli kariatuur mõne aasta eest.

Külma- ja lumetulekuga võis näha juba arvukalt esimesi uisutajaid ja suusatajaid, kuna jääpallimehed pühade ajal esimesi lööke tegid. Pühade ajal avas Tervis omni liuvälja, mis algul liig külma ilma tõttu leidis vähe kasutamist. A. P.

VALGAS HARRASTAKSE PEAASJALIKULT KORONAT.

Valgas on sportlisel alal suurim vaikus valitsemas. Harrastamist leiab peaaesjalikult korona. Nii lõppesid hiljuti ÜENÜ Valga osak. poolt korraldatud korona võistlused. Osavõtjaid oli arvult 24. Mängiti turniiri süsteemis, kus paremuse otsustas võidetud settide arv. Iga mäng oli 5-setiline.

Tundus, et nii mõnelegi mängijale põhjustas kaotuse hingeeluine motiiv. Soov oli võita ja kartus oli ka kaotada, ja nii kõlkuski mängija tasakaal.

Oli mängijaid, kes ei otsinud enesele vabandusi kaotuse põhjuseks, kuna üksikud katsusid igalt poolt leida vabanduse koatuse põhjuseks.

Kohtadele tulid:

1. Rebane, K. — 93 punkti; 2. Laar, J. — 92 p.; 3. Lobatšov, A. — 82 p.; 4. Metsküla, E. — 82 p.; 5. Kattai, V. — 75 p.; 6. Kutšinsky, V. — 74 p.

Naistele tuli võitjaks prl. Jenson 46 punktiga, prl. Mühleri 44 es. Kohtadele tulijad said diplomid.

— Eötvös on Ungaris peetud uisutamisevõistlustel näidanud: 1500 mt. — 2:35,2 ja 5000 mt. — 9:46,3. Esimeses maas oli Kimmerlingi aeg sama, mis Eötvösil ja Vital teises 9:47,4.

— Primo Carnera poksis Londonis 12.000 pealtvaataja juuresolekul ja võitis 4,5 min. inglasi Reggie Meeni.

— Jõuluujumine Londonis. 1. pühapäeval peeti Hyde pargis traditsioonilist Themse—Serpentine ujumist 31 osavõtjaga. Võitjaks tuli Stoner.

— Norralane Sigmund Ruud on St. Moritzis peetud suusahüppe võistlustel saavutanud 66,69 ja 65,5 mt.

— Soomlane Ville Kyrönen on New Londonis võitnud 15 miili maratoni ajaga 1:24:31,4. De Mar jäi viiendaks ajaga 1:41:33,2.

— Soome poksija Valfrid Resch on käe murdnud ja sellepärast on küsitav, kas ta tulevikus veel poksi-da suudab.

Neljajalgne haukuv „spordivaim“ viis võidule.

10-võistluse meister Aavik sündega teenimas.

Spordinovell Juhan Pillikselt.

„Spordilehe“ spordinovellide võistlusel auhindamise komisjon ei määranud ühtegi 2. auhinda. Selle vastu aga pidas 3 tööd 3. auhinna vääriliseks, millest allpool avaldame novelli J. Pillikse sulest.

Kümnevõistluse meister Joosep Aavik istus laupäeva õhtul kasarmutrepil ja mõlgutas kurbi mõtteid. Ime küll: miks ei peaks inimene Aaviku seisukorras mõlgutama kurbi mõtteid. Oli ju tuline üsne kevadine õhtu, kõik kes valgeid suid, olid läinud linna lõbutsema ja jalutasid kasarmuvärvavateski pahatüüti mööda — ikka nõõbid läikimas ees kui kuld-rahad ja mõnel tütarlapski käekõrval.

Tema aga, näe, ei saa minna välja. Oli pandud korrapidaja abiks. Nagu oleks tema, Joosep Aavik, see kõige „kehvem vend“ üle kasarmu — kui tuleb laupäev ja kõik tahavad minna välja, siis muudkui aga Aavik olgu korrapidaja või abi.

„Jaah,“ ohkas Aavik. Ega siin pole midagi tema teha. Tema on siin ainult reamees Aavik ja muud midagi. Iga kapral ja allohvitser — rääkimata veltveebelst, võib tulla ja pista rusika nina alla ning kärkida — mis kärkida, sömatagi võib, ja tema, kümnevõistluse meister Joosep Aavik, kelle pilli järele erachus terve spordiselts tantsis ja kellele iga tütarlaps järele jooksis, muudkui löögu aga kannad kokku ja öelgu: „Just nii, härra kapral!“ „Just nii, härra allohvitser!“

Ptiii, kurat!
See oli öeldud poolkuuldavalt ja rahustas nagu veidi Aaviku mässutsema hakanud vaimu.

„Reamees Aavik!“
Hüütu kargas püsti, katkestades oma mõtiskelud. Oli ju veltveebel see, kes hüüdis teda.

„Just nii, härra veltveebel!“
„Mis just nii! Kas ta veel ei tea, kuidas peate vastama, kui teid hüütakse? Ise olete juba neli kuud teeninud ja alles nüüd eest saite reameheks!“

„Mina, härra veltveebel!“
„No-jah. Mis te siis „just-niitate“. Kuulge reamees Aavik, kas ta olete täna korrapidaja abi või ei ole?“

„Just nii olen, härra veltveebel!“
„Soo.“ Veltveebli hääl muutus järsku tugevaks kõminaks, millist kartis terve kasarmu. „Soo. No ma küsin teilt, mis te tilgute siin väljas? Kas te ei tea, kus peab olema korrapidaja ja ta abi? Jalamaid marsis ruumi ja nähku ma teid siin väljas looderdamas veel kord, siis lähete mul esmaspäeval pokri nagu tuul. Aru saite?“

„Just nii, härra veltveebel!“
Aavik pööris kannal ringi ja läks ruumi. Ta oli näost punane ja nii vihane, et värises.
Oi, issand, issand, küll söövad siin südam! Ehh, kui oleks poksiija, küll teeks põrgut. Süldiks, pudruks pek-saks kogu selle pesa!

Nii mõeldes vajus ta laua taha toolile. Peaaegu tihki meeskonnaruum oli ebakasarmulikult vaikne ja õhtune hämarus hakkas taskuma tuppa. Aavik vajus käsipõsakil mõtiskluse. Ta tegi seda, mis teevad sajad ja tuhanded sõdurid kasarmus siis, kui kroonuehu neile eriti ränk tundub — mõttes vanadele headele aegadele.
Nagu see viimane suur võistlus pealinnas. Müürilehtedel ütles juba nädal aega: keskmaajooksudes ja hüpetes võistleb kaasa mitmekordne kümnevõistluse meister J. Aavik.

...Kuidas siis plaksutati, kuidas tribüün rikkas, kui tema, Aavik, lõpetas 400 meetrit kohutava spurdiga, mõõdules rinnasaga isegi 400 meetri meistrit Torulist! Ehh! No oli see üks põrgu siis. Kus jooksid ümber kõik sõbrad ja võõradki, hüüdisid elagu, tõstsid õhku! Kätel kandsid riietusruumi!

...Ja pärast, pärast andis auhinda vana kindral, kes osutas suurt tähelepanu Aavikule ja Aavik vestles temaga niisama vabalt ja lõbusalt!

Ehh! olid uhked ajad. Ikka härra Aavik, mis te selle kohta arvate ja härra Aavik, mis te me uuest spordiväljast peate?

Nüüd aga siin... oh, issand küll. Siin ole koos igasuguste sellidega, ole samasugune hall, nagu kogu see mass.

Ei teata siin pesas spordist ega spordimeestest midagi, ega kohelda kedagi paremini.

Tõsi küll. Riviõppusel jooksmise juures torkas küll kõigile silma Aaviku vastupidavus ja nõtked samm, kuid kui ta kord käsklust „seis!“ ei kuulnud ja edasi jooksis, käratas kapral talle kohe: „Kuulge teie, Aavik, jalad töötavad teil hästi, hoolitsege selle eest, et pea ka veidi paremini figureeriks.“

Justament nii oli õelnud ta ja Aavik muheles. He-hee, „figureeriks“. Kapral aga oli seda pannud tähele. „Mis, te veel hirvitate? Marsmarss kolm türu jooksu ümber välja!“

...Ohh. Peaks tulema ometi juba see suvi, küllap tema, Aavik, siis kogu väeosa endast rääkima paneb! Las tulla karnisoni, kaitsevõistluse! Küllap siis väeosailemgi naeratab heameelele teda nähes ja veltveebid ning allohvitserid aina on õnnelikud kui tema, Aavik nendega sõnakeseigi räägib...

Sin katkesid Aaviku mõtisklused, sest loenduseni linna lubatud mehed hakkasid üksikult ja trobikonna kaup tulema tagasi ja korrapidaja abil oli tööd, et neid raamatusse sisse märkida.

Loendusel aga juhtus midagi, mis Aaviku meele lõbusaks tegi. Nimelt luges veltveebel käsikirjast muu hulgas järgmist:

Käesolevaga teen teatavaks karnisoni ülema käsikirja nr. 28 paragrahv 3: 24. mail peetakse karnisoni spordikomisjoni korraldusel orienteerumiskusega umbes 7 km. Väeosaid teatagu oma osavõtjad hiljemalt 20. skp.

„Nii siis, kes tahab võistelda, andku üles leitnant Härmale kuni 19-ni,“ lõpetas veltveebel lugemise.

Hõisa poiss! hüüdis Aavik endale. Nüüd on lõppenud räbalad ajad! 24 — see ju tuleva pühapäeval!

Nüüd ta alles näitab, mis mees on Joosep Aavik ja siis hoidku alt väikesed vennad! Ei aja üldse enam nendega juttu. Tema — karnisoni meister!

2.

Võistluspäeva hommikul linnake kihvas kui sipelgapesa. Rutati linnast välja, mööda maanteed, mis veel kevadporine. Nüüd ja põldu aga lõhnasid õiteüllusest ja suur mets kohises tasa ja saladuslikult, nagu saaks temagi aru, et täna on käimas suured asjad.

Metsa servis, maantee ääres oli start. Seal askeldasid kohtunikud ja korraldajad, kollased sidemed käe ümber. Nii mõnigi noorleitnant oli nii asjalik ja ametlik, et oleks hammustanud nina peast igal, kes teda oleks julgenud ta kõrges ametis segada. Võistlejad oli ilmunud starti rekordaru — nelikümmend kaheksa. Kahurväest 14, soomusrongilt 26 ja jalgväe pataljonist 8. Viimaste hulka kuulus ka Aavik.

Võistlust oli ilmunud jälgima pärastu rahvahulk. Daamid „tegid serva“ ohvitseridega, agulipikad naljatasid allohvitseridega ja sõduritega. Oli tekkinud paar limonadi- ja praadimüüjijatki maantee äärde.
Aavik oli number seitsmes. Kell 11 hakkasid kõlama startipaugud. Ikka minut ja mees, minut ja mees. Seitsmendal minutil oli startijoone

taga Aavik, sai oma kaardi ja kompassi ning samas käiski pauk.

Aavik sörkis alul aeglaselt, pühendades seda enam tähelepanu kaardile. Muidugi jooksetee pööris esmalt sügavale metsa, tuli sealt siis suures kaares maantee poole ja nii ringiga tagasi. Punkt number üks oli umbes 1½ kilomeetrit kirdepool, metsa sees väikese kännustiku ääres.

Aavik, selle kaardilt leidnud, lisas tempot.

Mingisuguse kuue-seitsme minuti jooksul oligi käes esimene punkt. Seal oli käinud läbi juba neli meest. Täheleandab tema, Aavik, oli kahest juba möödunud! Muidugi. Jooksis ta ju piki kraavikallast, kus tegi küll pisikesi ringi, aga selle eest oli ka parem pind ja vabam joosta. Teised püüdsid saavutada sirgjoont ja tungisid läbi metsa, kus liikumine aga raskem.

Et mitte korjata teisi omale sappa, Aavik otsustas tarvitada kavalust. Teine, kolmas ja neljas punkt asusid kolmnurktaoliselt sikk-sakil, üks Käriste küla pool, teised metsa sees. Tema, Aavik, läheb enne neljandasse, siis teise ja siis kolmandasse. Nii segab ta oma jäljed.

Ja juba traaviski ta neljanda punkti suunas. Sõdurisaapad, sääresidemed ja kroonupüksid tegid jooksu küll tülikaks, aga hea seegi. Önn veel, et ei pidanud jooksmata täiesti rakmetes. Jalad olid küll juba higised, aga mis sest. Seda enam tuju tuleb, mida keha soojemaks läheb.

Stopp!
Aaviku ees seisis lai magistraalkraav, peaaegu ääretasa täis voolavat porist vett. Mis teha?

Küire pilk kaartile näitas, et lähem sild on umbes 600 meetri kaugusel. Ahaa, sai aru Aavik. See oligi jooksu- määrajate poolt leitud konk — püüda „haneks“ kõiki, kes valivad otseima tee, lähemalt enne uurimata kaarti. Aga — küire pilk kraavile sundis Aaviku seesmisele naerule — tema teeb neile ninanipsu.

Hinnates silmaga kraavi laiust, umbes 4,5 kuni 5 meetrit, Aavik võttis pikema mõtlemiseta hoo ja hüppas. Elegantselt kaugushüppega oli ta teisel pool kaldal.

„Bravoo, reamees Aavik!“ hüüdis ta enesele. Veel minutit kolm jooksu ja neljas punkt oligi käes. Aavik oli seal esimene. Loomulik, sest vaevalt keegi teine valis omale peale esimese järgmiseks läbistatavaks punktiks kohe neljanda.

Nüüd aga teine.
Paar minutit jooksu, siis oli ees jälle too kraav — sama, mis sundis teisi jooksjaid kirudes jooksmata mööda kallast ja otsima silda, kuid Aavikula oli lausa õnneks, sest see tähendas talle igal juhul peaaegu kilomeeter võitu.

Hoovõtt — häpe ja — paar sekundit kirumist. Vastaskallas oli nimelt pehme ja Aavik vajus peaaegu poole sääreni rappa.

Lõotsuades pingutusest väljaronimisel, Aavik sööstis edasi, suurte porilarakate langedes jalult ja kätelt. Juba paistis Käriste esimene talu. Seal läheduses pidi olemagi teine punkt.

Hetk tasemat tempot, higipühkimist, pilk kaardile ja jooks jätkus.

Ahaa, käes!
Lepikunurgas oligi punktimees valge lipuga. See oli oma väeosa mees.

„Hurraa, Aavik, oled teine!“ hõiskas ta juba kaugelt vastu.

Aavik naeris endamisi.
„Loll,“ mõttes ta, „ta ei teagi; et mul ka neljas juba käidud.“

Kolmanda punkti leidmine oli kerge. Vaevalt 800 meetrit eemal asus ta, tõsi küll — paksus kuusetihnikus, kuid selle eest teeraja läheduses.

Seal oli Aavik kolmas läbistaja.
Tähendab — mõni võttis peale esimese kohe kolmanda, mõttes ta.

Viies punkt aga asus hoopis ise küljes. Umbes pool kilomeetrit maantee äärest, mingisuguse vana kiviini või onni juures.

Teekond sinna oli veidi raskem, sest Aavik tundis juba väsimust. Jälle tuli teha tegemist selle neetud kraaviga, ning Aaviku sundis hüppele ainult teadmine, et ta iga hüppega vähemalt kakskolm minutit aega võidab. Esimeseks peab ta aga tulema iga hinna eest!

Kraavi kukkumisest Aavik päästis seekord end käte etteviskamisega.

Sooritavad ühisa upepalli porisel maal, tegi ta esimesed sammud edasi pooleldi tuikudes, kuid siis sai ta väsimusest võidu ja samm muutus jälle kindlaks ja rütmiliseks.

Lõpuks ometi. Puie vahel vilkus valge lipp. Viies punkt!

„Olete esimene siin,“ tähendas punktmees Aavikule, kuid viimane ei vaadanud tagasi, vaid jooksis, kaart jälle ees, otsejoones finiši poole. Ta oli jõudnud selle kriitilise punktini, mil tahe kipub kapituleeruma väsimusele. Hetkeks vilksahtas läbi aju mõte: lüüa käega kogu sellele krempile, viskuda küljelt ja lamada, puhata metsaahuse mõnuses jaheduses nii kaua, kui süda kutsub.

Ent surudes alla sellised mõttevilksahtused, Aavik pigistas kokku hambad ja lisas tempot.

Nüüd —
— Aavik vandus ja kirus. Neetud — otse ees seisis kõrge plankaed, millel kummalgi pool ei paistnud puie vahelt otsa. Mis see siis on? Kas siis tõesti nüüd, veel viimasel hetkel peab ta kapituleeruma?

Kaart seletas kõik. Sirgjoon viendast punktist finiši, maantee ja sirgjoon maantee ning 5. kontrollpunkti vahel moodustasid kiilu, mille teravas otsas oli finiš. Selle kiilu metsapoolset külge lõikas aga suurem erakrunt — paarsada meetrit lai ja üle poole kilomeetri pikk.

Aavik arvestas: Kui ma jooksen maantele, siis tuleb mul asjata raisata umbes pool kilomeetrit. Lähena metsa poolt, siis tuleb ring vaevalt sada meetrit, aga selle eest on seal ees jälle see neetud kraav, millest ülehüppajat minust aga enam ei saa. Riski peale välja minna ei maksa.

Nii otsustanud, valis ta lähema tee: romis üle plangu.

Küire jooksi üle mingisuguste peenarde, paari marjapöosa vahelt läbi ja oligi Aavik teisel pool aia ääres. Seal oli aga vastu planku tihe kuusehekk ja sellepärast austas Aavik rimalat aeda ja tema veel rimalamat omanikku paari soolase sõnaga ning jooksis piki aiaäärt, lootes leida hekkivaba kohta üleronimiseks või heal juhul koguni värvatki.

Sada meetrit, kakssada — juba paistiski mingi onnike ja samas ka väike jalgvärav. Tugev rõõmuhoog läbistas Aaviku — nüüd, nüüd...

Kuid seal sündis miskit erakorralist. Onni juurest hüppas Aavikule vastu hüglasuur koeravolask ja kukkus kohutava larinaga kallale. Aavik taganes ehmunud vastu aeda ja kaitset end jalgadega.

Samas hüppas ka onnist välja koletu vanamees, karvase näoga, jääme malakas käes.

„No, mis sa otsid siin? No, kust sa aeda said?“ käratas ta Aavikule häälega, mis oli kolm korda hirmsam veltveebli omast.

„Mina... ma... see tähendab orienteerimisjooks...“ pomises Aavik, kel külmajüüdinud mööda selga käisid, talle vastu. Vanamees muutus aga üha vihasemaks, eriti, kui pööris tähelepanu jälgedele, mis asusid otse peenrail.

„Ah sa orindeerid? Ah sina saadananahk orindeerid? No, mis kuradi orindeerimine sul siin mu kapsapeenarde peal on, ah? Kuratt! Alles sügisel kandisid mul pooled õunad minema — nüüd juba hakkavad taimi sötkuma. Tee või verstackõrgune aed ümber, ikka kuradi hinged poevad läbi!“

„Vabandage, see tähendab ma... meil on orienteerimisjooks... võistlus.“

„Lõuad pea, massuurikas niisugune! Ma su kondid tümaks teen veel, kui siin vastu haugud! Oi, sa tuline tuimuna, või sehlak mul sulaja poeb aeda, sötkub kapsad-kaalikad sodiks ja jäägu temale õigust veel ülegi! Seisa paigal, saadananahk, ja jalamaid konstaabli juure!“

Seda öeldes lausus ta koerale:
„Pauka võtss!“ ja läks onni panema selga kuube, et minna ja toimetada kurjategija ametivõimu kätte.

Seda hetke kasutas aga Aavik.
„Kas nüüd, või ei iialgi!“ mõlles ta ja tegutses otsustavalt. Koer laris ta ümber, nii et selga ei tohtinud plangust ära pöörata. Käega kobades puutus talle aga kätte mingi roigas. Sellega viskas ta koerale kõigest jõust. Viimane kiljus kaeblikult

Sakalamaa sportlikult mahajäänud provints.

Viljandis sportlik teotsemine põeb täielist pankrotti.

Lootusi noortele.

Suusamehed kavatsevad 300-km ringreisi ja küllasõitu Soome.

Alati on Viljandi pidanud konsta-
teerima spordiasjades reaktsiooni
ning sporditahtes passiivsust. De-
fekte, mis halvavad kohalikke spordi-
olusid, on õige mitmeid. Viljandi on
vähesed provintse, kes ei saa valmis
paar aastat poolei seisnud staadioni
ja kes võimla ehitamisega ei jõua
iseigi algatusmõteteni. Suvel lobbab
staadionil rohi, sügisel teevad seal
linlased heina ja sportlased peavad
kuidagi läbi ajama kaitseliidu spordi-
väljaga endises koolipargis, kus, näi-
teks, jooksurada on sedavõrt kõva, et
paremad pikamaa jooksjad ei riskee-
ri startida pikemaks maaks, kui 3000
mt. Ja seegi põrutab jalad ära. See-
tõttu Viljandis pikad maad ongi jää-
nud äärmiselt nõrgaks. Mis puutub
aga võimlasse, siis selle puudumisel
SAALISPORT ON TAIESTI NULL.

Hariduselti koolis, mille põ-
rand ei ole kuigi kohane sportimiseks,
on üksikute meeskondade vahel tüli-
õunaks. Lüüakse siin ainult võrkpalli
ja see on suutnud tõusta rahulol-
davale ja kohati isegi paremale tas-
pinnale vaid sama kooli naiskondade
kõrgus. Meeskonnad põevad täielise
alaväärtusliku mängu all. Muuseas
Viljandis puudub üldse võrkpalli
meeskond väljaspool kooli (!).

**KORVPALLIST POLE VILJANDI
UNDKI NÄINUD.**

Poksile, maadlusele, sihtvõimlemisele
ei ole keegi mõelnud. Suuresti mõ-
jub spordi passiivsusele Viljandis
kaasa ka see, et linnas, kus paremal
juhul on elanikke 14.500, on

ÜLE TOSINA SPORDISELTSI.

Kuid nende spordiseltside seas po-
le praegu ainukestki, kes funktsio-
neriks. Oli kaitseliidu spordiklubi,
kuid see andis hiljuti oma sportlas-

tele avalikult teada, et tema enam
mingit muud sporti edendama ei hak-
ka, kui laskesporti. See oli kohalikule
sportlaskonnale hoop näkku. Praegu
puudub seega igasugune võimalus
organiseeritud spordiks. Eeldusi aktiiv-
seks teotsemiseks töötab anda
tennis- ja veesporti klubi, kellega
ühinemas Viljandimaa poiste spordi-
liit. Suvel on selle organisatsiooni
poolt vähemalt midagi loota.

TALVESPORT

kui niisugune, samuti puudub. Kui
uisumeister Mitt kolis Tartusse, jäi
uisutamine kängu. Veel kunagi pole
Viljandi näinud jääpalli, veel kunagi
pole siin peetud uisutusvõistlusi. Ain-
ukest lootust annab suusatamine.
Parem Viljandimaa suusamees Koo-
vit organiseerib oma eriala kitsa-
mas ringis, mille tulemusena on kav-
vatsusel kohe lume tulekul startida
300-kilomeetrilisele rännakususa-
tamisele Lõuna-Eestis. Teekond läheb
Viljandi — Tartu — Võru — Otepää
— Tõrva — Viljandi. Meeskonnas
oleks 6 meest. Peale selle sportlasi
väljaspoolt, kes veebruaris ärapeeta-
vatel üleriiklikkudel suusavõistlustel
siin suusahüppeid demonstreeriks.
Oma meestest annavad lootusi suusa-
hüpeteks ainult 12—16 aastased poi-
sid; vanem generatsioon seda tööd ei
tunne. Viljandi naiskond, kes omal
ajal võrdlemisi hästi suusatas, on
jäänud passiivseks ajast, kui energi-
line juht Senta Treffner kõrvale
jäi aktiivsest organiseerimistööst.

**VILJANDI LOOTUS ON AGA
NOORED.**

Juba hulk aega teotsevad siin selli-
sed pisikesed spordiühendid, nagu
„Edu“, „Meteor“, „Ülo“ ja „Sport.“

Igal ühendil on 25 liikme ümber ja
haruldase hoolega ning innuga aja-
vad noored spordiasja. Suvel korral-
dati alaliselt omavahelisi kergejõusti-
ku võistlusi ja löödi jalgpalli. Saavu-
tati lootustandvaid resultate (13-
aastase poisikese poolt jookstud 8,0
— 60 meetris — on ju küllalt hea).
Nüüd on üksikud seltsid organiseeru-
nud Viljandimaa spordiliitu, kelle
ülesanne on organiseerida kõiki Sa-
kalamaal asuvaid spordipoisse 10—16
aasta vahel. Otsustati ühineda tennis-
ja veesporti klubiga, kelle juures ha-
katakse teotsema teovõimsa haruna.
Hool, millega noored teotsevad, on
harukordne. Ainelistest kuludest saa-
dakse üle korjandustega: nii „Spordi-
lehe“ tellimiseks iga liige on kohus-
tatud nädalas maksma 1 sent (!).
Samuti korraldatakse korjandusi
jalgpalli heaks, mida kavatakse os-
ta kevadel. Odad, kettad ja kuulid on
poisid valmistanud ise. Poisid kirju-
tavad käsitsi isegi oma ajakirja, mil-
le hinnaks 3 senti. Suvel on kavatus
pidada Sakalamaa poiste päeva Vil-
jandis ja võimalikul juhul ka üleriik-
lisi kergejõustiku võistlusi „vanade-
le“ — seda aga juba koos tennis-vee-
spordi klubiga.

See on ka ainuke asi, mis Viljan-
dis on sportlase perspektiivist vaa-
datuna korras. Isegi ping-pong, mis
kord Viljandis oli hoos, on täielises
surmaones. Kevad on alles kaugel,
kuid kui noored siin midagi ei tee,
siis isegi kauget eelarvet tehes peab
Viljandi spordi väljavaate suhtes ole-
ma traditsiooniliselt pessimist.

Selline on momendi sportlik hin-
nang Viljandis, millega tuleb kui pa-
ratamatu nähtega siirduda uude aas-
tasse. A. S.

TALLINN, Pikk t. nr. 47
Tel. (2) 10-02.

Soovitab taliseks hooajaks:

**SUUSKI, suusakeppe, suusa-
saapad, suusamäärdeid.**

**LIURAUDU: Nurmis ilusõidu
raudu, ilusõidu saapad.**

**HOCKEY pantschid,
saapad,
pallid, kepid.**

**TÕUKEKELKE, lihtsad ja kokku-
pandavad.**

SPORDIKELKE ja LASTEKELKE
Ladus saadaval kõiksugu SPORDI-
ABINÕUD.

**Hea kauba juures hinnad
mõeldukad.**

Spordiäri

Resev-Resel

Tallinn, Toompuiestee 19
Telefon 20-19.

Soovitab oma valmistatud
spordi- ja võimlemiseabinõusid.

— Norra kavatseb 1932. a.
Lake Placidi võistlustele saata
15 suusatajat, kelle hulka kuu-
lub 2 esitajat.

— Jõuluujumine Pariisis. Sei-
ne jõest üleujumiseks peeti iga-
aastast karikavõistlust 2. pühal.
Osavõtjaid oli 21. Publiku seas
ka Prantsuse uus spordiminis-
ter. Võitjaks tuli itaallane Gam-
bi, 2:10. Mehe pikkuse võrra
jäid maha pariislane Cartonnet
ja belglane Belfait. Vee soojus
oli 5 kraadi ja veevoolu kiirus
10 km. tunnis. Ujuda tuli 160
mtr.

ja jooksis longates onni poole. Aavik
pistis kui tuul jalgväravani, sealt
välja ja otse mööda teerada edasi.
Ta oli unustanud võistluse, oli unus-
tanud väsimuse. Ainsa küsimuse
moodustas vaid nahapäästmine, ehk
isikliku julgeoleku kindlustamine,
kui väljenduda selgemalt.

aga — mis see on? Otse ees pais-
tab telegraafipostide rida, traadid...
oi jeessuke see ju maantee! Ja vae-
valt pool kilomeetrit eemal on finish!
Aavik näeb kirevat rahvahulka, kes
sipelgapesana kihab. Kostavad re-
volvripaugud.

Tähendab — jooksjaid lastakse
veel stardist välja!

Juhustik, pooleldi alateadlik pilk
seljataha sunnib aga Aaviku võpa-
tama. Talle järele kihutab vanamehe
suur koer, tõsi küll, kolmel jalal long-
gates ja koera taga sõrgib vanamees,
jahipüss seljas, kuuehõlmad laiaili.
„Seisa, seisa!“ karjub tagaajaja ja
koer haugub vihaseks.

Ralgi omas elus pole Aavik jooks-
nud nii kiiresti. Talle meenus, et
iseigi oma kõige ägedamatel võistlus-
tel pole ta püüdnud nii pööraselt, nii
meeletumalt. Viimase jõuga arendas
ta peaaegu saja meetri tempo ja —
läbis finisijoonel, olles kaksküm-
mend meetrit ees koerast, kes suurt
rahvahulka nähes araks löi ja kiinu-
des tagasi peremehele vastu jooksis.
Aavik oli esimene. Poolteist minu-
tit peale tema jõudis kohale teine
mees.

Aavik oli päevakangelane. Kuid lä-
bielatud ärritus ja väsimus mõjus ta
peale nii et ta ei reageerinud ei hur-

raahüüetele ega õnnesoovidele, mille-
ga austasid teda ta kaaslased ja vöö-
radki.

Alles õhtul, peol, mil jagati välja
ka auhinna, oli Aavik jälle oma
„vanaaegses“ heas tujus. Ajas ar-
mulikult juttu ohvitseridega ja nae-
ratas veltveebkilegi, kui viimane tuli,
käsi pikal ees ja lausus: „Lubage,
soovida õnne, reamees Aavik.“

Auhindada jagamisel karnisoni-
ülem, vana kolonel, pidas kõne. An-
des auhinda Aavikule, lausus ta:

„Siin on teil, tuguspeetud sportla-
sed, näide, mida võib teha tahe.
Tahe võita oli see, mis tiivustas
meie tänast kangelast. Te nägite, kui
värskena ja kui kiire tempoga ta
jõudis finishi — ta põsed lõkendasid
nagu muistsetel roomlastel olümpiaa-
di ajal. (Härra kolonel tundis nimelt
nõrkust ilukõne ja antiikaja vastu.)

Aus ja omakasupüüdmatu sport-
line vaim oli see, mille mõjul tä-
nane võitja pigistas välja oma vii-
mase ja selleks paneti ette hüüda
võitjale veel kord elagu!“ Karjuti
„elagu“, mis kõlas nagu kõnemürin.

Mis puutus Aavikusse, siis kuulas
ta kogu aja koloneli kõnet veidi lan-
getatud päi, nagu sea sobiv sellistel
puhkudel. Kogu aja oli ta tagasihoid-
lik ja tõsine.

Ainult siis, kui kolonel rääkis jook-
su tiivustanud spordivaimust, ei
suutnud Aavik olla muigamata.

Ta nimelt ei olnud kunagi varem
kujutanud, et üks spordivaim on nel-
jajalgne ja haugub ja teine spordi-
vaim on üleni habemesse kasvanud
ning hoiab peos malakat.

Kes oli parim Eesti sportlane 1930. aastal?

KÜSIMUS „SPORDILEHE“ LUGEJATE LAHENDADA.

Mitme aasta eest korraldas
„Eesti Spordileht“ referendumi
küsimusele, kes on parim Eesti
sportlane. See referendum lei-
dis laialdast poolehoidu ja suur
hulk spordiharrastajaid võttis
osa selle küsimuse lahendamisel.

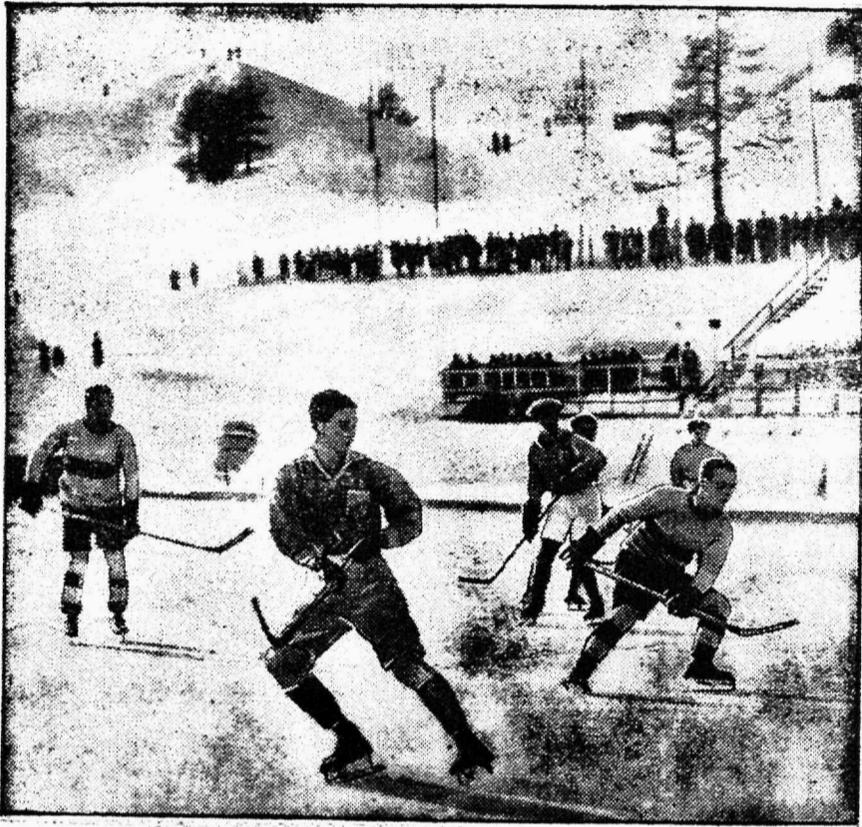
Esimesele kohale tõusis Alek-
sander Klumberg, keda tunnus-
tati suurimaks Eesti sportla-
seks. Sport leiab aastast-aas-
tasse suuremat poolehoidu ja on
tunginud pea iga kodumaa kau-
gemasse nurka. Mõõdunud hoo-
aeg oli väga elevusrikkas ja ter-
ve rida seniseid rekorde langes
minevikku. Ei ole huvitusega kü-
sida, kes oli mõõdunud hooajal
parim Eesti sportlane? Raske on
mitmesugustel sportaladel ühist
mõõdupuud tarvitada. Raske on
võrrelda saavutusi mitmesugus-
tel aladel. Puudub kindel mõõ-
dupuu. Vastaja võib väljendada

ainult isiklikku seisukohta ja see
võib teisele paista sootuks vöö-
rastavana. Nii võib jalgpalli har-
rastaja öelda, et kõige parim on
Tipner, kergejõustiklane jälle
pöoldab Rähni, raskejõustiku
harrastaja Väli't või Luiga't jne.
Ka sporttegelased ja sportaja-
kirjanikud võivad ainult avalda
oma isikliku muljeid. See on
ikka subjektiivne lahendusviis,
nagu seda küllaldaselt välismaa
autoriteedid on tõendanud. Pa-
rim viis on siiski küsimuse la-
hendamine anda „rahva hääle-
tusele“, et mõõdunud hooaja pa-
rimat sportlast kindlaks määra-
ta. Selle küsimuse lahendamise-
le on asunud „Eesti Spordileht“.

Kas on mingisugust reaalselt
tähtsust sel küsimusel? Muidu-
gi mitte, kuid kui võidakse vali-
da Eesti iluduskuningannat ja
seda toimetada rahvahääletusel,

Maharadsha poegade lüüsaamine Saksamaal.

India hockey mängijate ringreisu esimesed mängud.
4 võistlust andsid 19:6.

Aastavahetuse 3-nädala jooksul teevad Inglismaal õppivad India üliõpilased koondatud hockey meeskonna näol võistlusreisiks Saksamaal. Peetakse 11 võist-

lust, millest 4 mängu tulemused juba teada. Reedel maandumise järel reisir Inglismaalt Hamburgi mängiti juba 20. detsembril viimases linnas Harvestchul-

miks ei võiks meie ka leida pool-davamast sportlast.

KUIDAS SÜNNIB PARIMA SPORTLASE VALIMINE?

Parima sportlase määramiseks on küllaldaseks ühe sportlase nime kirjutamine hääletaja poolt hääletamissedelile, kuid et soovitatav oleks peale parima sportlase veel näha lugejate poolt kindlaks tehtuna teatud paremate sportlaste erirühma, siis oleks küllaldaseks kui käesolevale lehele kirjutatakse viis nime.

Et lugejates huvi lahenduse vastu tõsta, korraldab „Eesti Spordileht” terve rida preemiaid: peale viie parema sportlase kindlaks määramist hääletuse teel asutakse hääletamissedelite võrdlemisele ja need hääletajad, kelle sedelid kõige lähedamad saadud viie parema sportlase nimestikule omandavad toimetuse poolt väljapandud auhindad.

Auhindu on 6 ja need on järgmised:

1. auhind — „E. Spordilehe” 1931. a. aastakäik.
2. auhind — „E. Spordilehe” 1931. a. pool-aastakäiku.
3. auhind — „E. Spordilehe” 1931. a. veerand aastakäiku.
4. auhind — „E. Spordilehe” 1931. a. ¼ aastakäiku.
5. auhind — Eesti Kehakultuuri aastaraamat nr. 4.
6. auhind — Eesti Kehakultuuri aastaraamat nr. 4.

HÄÄLETAMISSEDELITE ÄRAANDMISE TÄHTAEG ON HILJEMALT 15. JAAN. 1931.

Maksivaks loetakse ainult need sedelid, mis käesolevalt lehest väljalõigatud hääletamissedelil on antud. Kui sedelile on nimesi kirjutatud vähem kui viis, ei loeta seda võistluse hulka, kuid parima sportlase määramiseks ikkagi õiguslikuks. Oma nime avaldamine hääletussedelil ei ole sunduslik.

Käesolevast hääletusest palub „Eesti Spordileht” toimetuse võimalikult kõiki sportlasi ja lehelugejaid osa võtta, et täielikumati pilti saada möödunud hooaja parima sportlase selgitamiseks.

Sedelid tulevad saata aadressil: „Eesti Spordilehe” toimetuse, Uus tänav 24 või postkast 70. Isiklikult võib hääletussedeleid toimetusse anda ära.

HÄÄLETUSSEDEL.

Kes oli parim Eesti sportlane 1930. aastal?

1. . . . .
2. . . . .
3. . . . .
4. . . . .
5. . . . .

(allkiri).

Address: . . . . .

de vastu, kellele kaotati 4:3. Järgmine päev oli vastaseks Uhlenhorst, kes võitis 3:2, kuigi oli kord kaotuses 2:0. Edasi sõitis meeskond Berliini, kus pühadel mängis meistermeeskonna Sportvereini vastu, kes võitis 5:0. Järgmisel päeval võitis Berliini Sportclub 7:1.

Hamburgi mängude kohta kirjutavad ajalehed, et India üliõpilased olid küllalt head. Nende kiirus seadis sakslaste värvade korduvalt hädaohtu. Kohtuniku otsuste tõttu on lahtine mäng takistatud ja selle all kannatavad just külalised. Teisel mängul polnud külalistel õnne. Külaliste võimeid hinnati eelmisel aastal Saksat külastanud Anglo-India meeskonna võimete kõrgusele. Eriti hea on meeskonna juht tormaja prints Nawab of Pataudi, kes on kibe värvateloaja. Ka teised liinid on tugevad, kuna värvavaht soovida jätab.

Berliini mängud lõppesid külalistele fiaskoga. Kuid vaatamata sellele valitseb sakslaste hulgas arvamine, et meestelt mõndagi õppida on, ning et nad ise ka midagi õppida võivad. Juht oli Berliini meeskondade võimetest vaimustuses, vabandas oma meeskonna halva mängu pärast, tuues ette, et meeskond on koostatud Inglismaal õppivatest India üliõpilastest. Tegi ettepaneku, et Saksa oma meeskonda kord Indiasse saadaks.

Meeskonnas mängivad kolm meest kirjutes turbanites, kuna üks on täishabemega. Juhiks on prints Nawab of Pataudi. Meeskond nimetab end „Varsity Asiatics”. Kaitsja paigal Singh ainsa mitteinglasena võttis osa Oxford-Cambridge võistlusest.

India on juhtiv rahvus maailmas hockey alal. See avastati viimastel olümpia-mängudel. Varemalt ei teatud temast midagi. Teati ainult kõrgest hockey kultuurist Inglismaal, kust Saksa midagi õppida oli. Taheti värsket ilmameistrit saada Euroopa ringreisule, kuid ettepanekule saada eitav vastus. Nii peab siis Euroopa ilmameistri „ersatzi-ga” leppima.

Saksa-Shveitsi konflikt.

Peale viimast Saksa-Shveitsi jalgpalli maavõistlust, mis lõppes esimese võiduga 5:0, on mõlemi liidu vahel tekkinud konflikt meeskonna komplekteerimise asjus. Sakslased, kes oma võidu järelle on kole uhked, tahavad maavõistluste pidamisest loobuda. See ei heiduta shveitslasi sugugi ning tulevikus tahavad nad sidemeid pidada ainult Lõuna-Saksa ringkonna liiduga.

— Cambridge ülikooli jääpalli meeskond on Shveitsi ringreisul lõõnud Zürichi uisuklubit 2:1 ja Grasshopperit 5:1.

— Kölnis peetud 6-päeva jalgrattavõistlused on tulu annud 80.000 Saksa marka, millest suur osa puhast tulu on.

Eesti sportlased välismaal.

Igal aastal rändavad Eestist välismaale paljud sportlased. Neist paljud tahavad ilma näha ja jälle kord tagasi Eestisse tulla. Enamjagu siiski on lahkunud jädavalt. Eriti mineval aastal sai väljarändamine haiguseks eriti Viljandimaa sportlaste seas. Nii lahkusid jädavalt Viljandi parim värvavaht ja kergejõustiklane O. N a h e, kes isegi Eesti meisterhooaega kauges. Nahe elas ligi aasta Belgias ja siirdus mõne kuue eest Napoleoni sünnimaale Korsika saarele L-Prantsusmaale; suvitab seal ühes villas aednikuna, võttes päikesevanne. Nahe teadustab, et päris päikese maa, kus kuuel kuul ei ole vihma sadanud.

Brüsselis elab tuntud Viljandi jalgpallimees S a u n, kes on sporti kõrvale jätnud ja töötab maalrina. tegutsedes Brüsseli Eesti seltsi juhatuses. Huvitavama matka tegi läbi Võhma „Leola” end. juhatuse liige ja jalgpallimeeskonna kapten A. S ä r g. Olles rida aastaid Viljandimaal tunnus-tatud kaitse ja omades hea vastupidavuse, soovis alati ikka jalgsi matkata. Elas Brüsselis ligi pool aastat. Kui seiklushimu ei annud rahu, sõitis koos Kalman 2., kes samuti Võhma „Leola” meeskonnas mängis, Marseille'sse. Tegid rännakuid Lõuna-Prantsusmaal ligi kaks kuud. Hiljem sõitis Särg üle Vahemere Alshiiri. Peale kolmekuulise kõrbes matkamist, eksides ja tihti söömata olles, jõudis viimaks L-Aafrika, Kapilinna. Sõidab praegu laeval Kapi ja New Yorgi vahel.

Kalman 2. sõitis hiljuti läbi Punase mere ja üle L. Aafrika Kuuba saarele, kust siirdub edasi Mehhikosse.

Marseilles elavad samuti end. „Leola” juhatuse liige ja jalgpallimees Sink, kes elab seal ühes endise tuntud poksiija Lep-p i k u g a.

Brüsselis elab veel endine „Leola” juhatuse ja asutaja liige Kalman 1., kes õpib Brüsseli ülikoolis ja on Brüsseli Eesti seltsi esimeheks.

Kanadasse farmeriks on rühkinud esimene Eesti korvpalli internatsionaal V e i m a n, kes Tartus üliõpilasena kaitses „Liivika” värve.

Samuti on Kanadas omale kodumaa leidnud A. M a t i i s e n Tallinnast ja P a l l i k. Neist esimene oli NMKÜ endine käsipallimees ja teine Nõmme „Kalju” jalgpallimees.

Prantsusmaa lennu esimaa.

Rahvusvaheline lennuasjanduse ühing, kes oma kongressi pidas hiljuti, kinnitas lennurekordid. Esimeseks lennuasjanduse alal tuli Prantsusmaa, kes omab 34 ilmarekordi. Järgnevad USA — 27 rekordiga, Saksa — 26, Itaalia — 10, Inglismaa — 3 ja Shveitsi — 2.

Kiirelt on Prantsusmaa õhuasjandus tõusnud. Nimelt kaks aastat tagasi oli Prantsusmaa alles kolmandal kohal 17 rekordiga Saksamaa ja USA taga.